

Päätös

18.3.2026

VN/37777/2025
VN/37777/2025-STM-2

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Tikkamäentie 16
80100 Joensuu

Y-tunnus 3221317-4

Valtionavustuksen myöntäminen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle nuorten huumekuolemien ehkäisemiseksi, 2. hakukierros

Hakemus

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue on hakenut 9.12.2025 saapuneella hakemuksella 323 500 euroa valtionavustusta nuorten huumekuolemien ehkäisemiseksi.

Hakemuksen mukaan NOHEVA 2 -hankkeessa kehitetään alaikäisille ja alle 25-vuotiaille nuorille suunnattuja päihdepalveluja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella. Hankkeen toteutus rakentuu kehittämiskokonaisuuksista, jotka kohdistuvat nuorten tavoittamiseen, matalan kynnyksen palveluihin sekä alaikäisten hoidon ja palvelujen rakenteisiin. Hankkeessa toteutetaan nuorille suunnattua jalkautuvaa päihdetyötä sekä ajanvarauksetonta vastaanotto toimintaa. Hankkeessa kehitetään ja kuvataan alaikäisten päihteiden käytön hoito- ja palveluketju. Kehittämistyö toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä ja sen tavoitteena on selkeyttää toimijoiden rooleja, yhteistyökäytäntöjä ja nuorten ohjautumista palveluissa. Hoito- ja palveluketjun käyttöönottoa tuetaan ammattilaisten koulutuksilla, konsultatiivisella tuella sekä viestinnällä.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN RATKAISU

Sosiaali- ja terveysministeriö myöntää 220 000 euroa valtionavustusta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle nuorten huumekuolemien ehkäisyyn Noheva 2-hankkeeseen.

Valtionavustus on tarkoitettu käytettäväksi aikavälillä 18.3.2026–30.6.2027 syntyviin kustannuksiin. Avustus on käytettävissä myös päätöksen ehtoissa tarkemmin määriteltyihin avustettavan toiminnan raportointiin liittyviin kustannuksiin aikavälillä 1.7.2027–31.10.2027.

Avustuksella voidaan kattaa kustannukset täysimääräisesti, eikä omarahoitusosuutta vaadita.

Avustusta ei saa välittää eteenpäin.

Avustus maksetaan valtion vuoden 2026 talousarviomomentilta 33.60.31 ja kohdennetaan myöntöpäätösperusteisesti.

Perustelut

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa on osoitettu rahoitusta ohjelmaan, jonka avulla pyritään ehkäisemään nuorten huumekuolemia. Ohjelman toteuttamiseksi on varattu yhteensä 10,9

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

miljoonan euron rahoitus vuosille 2025–2027 valtion talousarvion momentille 33.60.31 Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v). Ohjelman toisessa valtionavustushaussa valtionavustusta oli haettavissa yhteensä 5,85 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoitti 11.11.2025 haettavana olevasta valtionavustuksesta. Haku oli kohdistettu hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle.

Huumemyrkytyskuolemat ovat nousemassa yleisimmäksi tapaturmaiseksi kuolinsyyksi alle 25-vuotiaalla nuorilla. Huumekuolemista suurin osa on tapaturmaisia eli kuolema on ollut tahaton ja olisi yleensä ollut estettävissä. Ohjelman tavoitteena on, että nuorille suunnattu päihde- ja riippuvuuspalvelujärjestelmä toimii hyvinvointialueilla sujuvasti ja nopeasti myös moniviranomaisyhteistyössä ja nuorille tarkoitettujen päihde- ja riippuvuusongelmiin suunnattujen hoitomenetelmien käyttöönotto on parantunut. Hankkeen tavoitteena on huumekuolemien ehkäisemiseksi tarvittavien terveydenhuollon päihde- ja riippuvuushoidon ja sosiaalihuollon päihde- ja riippuvuuspalvelujen sekä niiden vaikuttavan yhteistyön vahvistuminen. Lisäksi tavoitteena on, että terveys- ja turvallisuusneuvonta vahvistuu osana perustyötä useammissa palveluissa (ml. anonyymit palvelut).

Ohjelman myötä ammattilaisten päihde- ja riippuvuusosaaminen vahvistuu, huumeita käyttävien osallisuus paranee palveluissa ja heihin kohdistuva stigma vähenee. Huumeita kokeilevilla ja käyttävillä on paremmin tietoa käyttöön liittyvistä riskeistä sekä tarjolla olevista hoito- ja palveluvaihtoehdoista, ja ammattilaiset osaavat toimia paremmin kohdatessaan heitä eri ympäristöissä.

Hakemus on arvioitu sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen yhteistyönä.

Hakemusten arvioinnissa tarkasteltiin muun muassa hankkeen tarvelähtöisyyttä, tavoiteltavia tuloksia, yhteistyön toteuttamista olennaisten toimijoiden kesken, yhteensovittamista muiden alueella toteutettavien hankkeiden ja toiminnan kanssa, toiminnan juurtumismahdollisuuksia sekä kohde-ryhmän mahdollisuutta osallistua ja vaikuttaa toimintaan. Lisäksi arvioinnissa tarkasteltiin hankkeen relevanssia erityisesti huumekuolemien vähentämisen näkökulmasta ja hakijan realistisia edellytyksiä toteuttaa hanke. Arvioinnissa tarkasteltiin myös hankkeen riskien tunnistamista ja huomioimista, viestintäsuunnitelmaa sekä toiminnan ja tulosten arviointia ja seurantaa. Hakemuksen laadullisen arvioinnin lisäksi avustuksen myöntämisessä huomioitiin alueen väestöpohjan koko.

Hankesuunnitelma on laaja, tehty pohjatyö tukee hankesuunnitelmassa esitetyn toimien toteuttamista. Hankkeella on hyvät edellytykset käynnistää kehittämistyö tuloksekkaasti. Hankkeen tavoitteet ja menetelmät kohdistuvat osin epäsuorasti nuorten huumekuolemien ehkäisyyn, sillä hankkeen toimenpiteet vahvistavat ja kehittävät laajasti nuorten päihdepalveluita. Hankesuunnitelmassa on kuvattu toimenpiteiden mittareita ja kokonaisuutta. Hankesuunnitelmassa on myös kuvattu, miten uusi hanke jatkaa jo käynnistynyttä hanketoimintaa. Avustusta myönnetään haettua vähemmän, päätös perustuu kokonaisharkintaan.

Valtionavustuksen kohteena olevalle toiminnalle ja sen rahoitukselle on selkeä yhteiskunnallinen tarve, ja hakemuksessa esitetyt suunnitelmat valtionavustuksen käytöstä ovat yhteiskunnallisesti hyväksyttäviä. Avustukset myönnetään täysimääräisinä, ilman vaatimusta omarahoitussuudesta, koska kysymyksessä on määräaikainen, kansallisesti ohjattu hankekokonaisuus, jonka tarkoituksena on vähentää nuorten huumekuolemia. Toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja tuloksellisuus huomioiden on perusteltua ja välttämätöntä, että kustannukset korvataan niiden täyteen määrään asti. Voidaan arvioida, ettei tavoitteita olisi mahdollista saavuttaa ilman erillistä rahoitusta. Valtionavustuksen myöntämistä voidaan pitää tarpeellisena valtionavustuksen hakijan saamat muut julkiset tuet sekä valtionavustuksen kohteena olevan toiminnan laatu ja laajuus huomioiden.

VALTIONAVUSTUKSEN EHDOT

Tähän valtionavustuspäätökseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001), minkä lisäksi on noudatettava seuraavia ehtoja:

Tarvittavat lisäselvitykset

Mikäli myönnetyn avustuksen määrä poikkeaa haetun avustuksen määrästä, avustuksen saajan on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriön avustettavan toiminnan päivitetty talousarvio. Mikäli talousarvion muutokset vaikuttavat merkittävästi avustettavan toiminnan suunnitelman (hankesuunnitelman) toteutumiseen, tulee toimittaa myös päivitetty toimintasuunnitelma. [Päivitetty talousarvio ja toimintasuunnitelma on toimitettava STM:n kirjaamoon tämän päätöksen asianumerolla 60 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.](#)

Valtionavustuksen maksaminen

Puolet myönnetystä valtionavustuksesta maksetaan välittömästi tämän päätöksen nojalla. Loput avustuksesta maksetaan loppuselvityksen yhteydessä toteutuneiden kustannusten perusteella. Avustusta maksetaan kokonaisuudessaan enintään niin paljon kuin avustetussa toiminnassa on syntynyt valtionavustuspäätöksen perusteella hyväksyttäviä kustannuksia.

Avustuksen maksamiseksi tarvittavat aineistot toimitetaan loppuselvityksen yhteydessä, ja ne on todettu osiossa Avustuksen käyttöä koskeva selvitys. Loppuosalle avustuksesta voidaan hakea perustellusta syystä myös ennakkoa, kun ennalta maksettu osa avustuksesta on käytetty.

Avustuksen maksamiseksi avustuksen saajan tulee toimittaa sosiaali- ja terveysministeriöön tilinnumero avustuksen maksua varten, mikäli tilinumeroa ei ole toimitettu jo hakemuksen yhteydessä.

Hakijan tulee ottaa huomioon, mitä tässä päätöksessä ja sosiaali- ja terveysministeriön antamissa ohjeissa on todettu valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus tarvittaessa pyytää avustuksen käyttöön liittyviä lisäselvityksiä.

Jos on epäselvää, onko kustannus valtionavustukseen oikeuttava kustannus, tulee ottaa etukäteen yhteyttä sosiaali- ja terveysministeriöön.

Hyväksyttävät kustannukset

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty. Hakemuksen yhteydessä toimitettuun talousarvioon sisällytettyjä kustannuseriä ei ole hyväksytty sellaisenaan tällä päätöksellä, vaan kustannuksia arvioidaan erikseen maksatushakemuksen yhteydessä.

Valtionavustukseen oikeuttavia kustannuksia ovat avustettavan toiminnan toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset:

- 1) avustettavan toiminnan hallinnointikustannukset;
- 2) avustettavan toiminnan henkilöstökustannukset;
- 3) matkakustannukset;
- 4) toimitilojen vuokrat;
- 5) välittömästi hankkeen toteuttamiseen liittyvät irtaimen omaisuuden hankintakulut;
- 6) ulkopuolisista lähteistä hankitun tutkimuksen ja tietämyksen sekä konsultoinnin ja vastaavien asiantuntijapalveluiden kustannukset;
- 7) muut avustettavan toiminnan toteuttamiseksi välttämättömät kustannukset.

Välittömästi valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta syntyvät tuotot vähennetään valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista.

Hallinnointikustannukset

Avustettavan toiminnan hallinnointikustannukset voivat olla avustukselle kohdennettuja yleiskustannuksia. Hallinnointikustannukset tulee pystyä osoittamaan kohdentamisperusteet (jakoperusteet) sisältävällä laskelmalla.

Henkilöstökustannukset

Hyväksyttäväksi kustannuksiksi katsotaan avustettavaa toimintaa varten palkatuista henkilöistä aiheutuvat henkilöstökustannukset. Avustettavan toiminnan henkilöstökustannuksiksi katsotaan myös avustuksen käyttäjien muiden työntekijöiden kustannuksia siltä osin kuin työpanos on kohdistunut avustukselle. Avustuksen käyttäjien tulee osoittaa luotettavasti työajanseurannan avulla työpanoksen kohdistuminen välittömästi avustettavaan toimintaan.

Avustettavassa toiminnassa työskentelevän henkilöstön työsuhde-etuudet (esim. työterveyshuolto, lomarahat, loma-ajan palkat) ovat hyväksyttäviä kustannuksia siltä osin kuin ne ovat määrältään kohtuullisia ja vastaavat kyseisen organisaation muun vastaavissa tehtävissä toimivan henkilöstön työsuhde-etuuksia. Hyväksyttäviä kustannuksia ovat myös kohtuulliset ja perustellut työnohjauksesta syntyvät kustannukset

Työntekijöiden irtisanomistilanteissa avustuksella voi kattaa ainoastaan palkkakuluja, joita vastaan on työntekovelvoite, eli joita vastaan tehdään todellisia työsuoritteita avustetulle toiminnalle.

Matkakustannukset

Valtionavustukseen oikeuttavia kotimaan matkakustannuksia ovat avustuksen työntekijöiden, asiantuntijapalveluiden tarjoajien, kuten kouluttajien, sekä avustuksen mahdollisen ohjausryhmän jäsenten ja varajäsenten matkakulut. Matkakulujen tulee olennaisesti liittyä avustuksen tavoitteiden toteuttamiseen. Matkustuksessa tulee noudattaa toimialojen yleistä matkustussääntöä (esim. KVTES) ja työnantajan ohjeistusta.

Ulkomaanmatkan kulujen hyväksymisen edellytyksenä on, että matkaan on haettu ennakoon lupa sosiaali- ja terveysministeriöstä. Samoin on etukäteen hankittava hyväksyminen ulkomailta hankittavan koulutuksen kustannuksiin. Ulkomaanmatkojen kulut voidaan hyväksyä ainoastaan erityisellä perusteella ja tällöinkin hyväksytään pääsääntöisesti vain avustuksen yhden tai kahden työntekijän matkakulut.

Toimitilakustannukset

Avustettavasta toiminnasta johtuvat tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset vuokratulot ovat hyväksyttävissä kustannuksia. Mikäli avustettu toiminta tapahtuu avustuksen käyttäjien omistamissa tiloissa, toimitilakuluksi hyväksytään vain tiloista maksettava hoitovastike sekä toimitilojen käyttö- ja ylläpito-kuluja, elleivät ne jo sisälly edellä mainittuun hoitovastikkeeseen. Korjaus- ja rahoitusvastikekuluja ei voida kattaa avustuksella, ellei päätöksessä ole nimenomaisesti todettu niitä hyväksyttäväksi kustannuksiksi.

Irtaimen omaisuuden kustannukset

Valtionavustuksella toteutettavat irtaimen omaisuuden hankinnat tulee toteuttaa viimeistään avustuksen käyttöajan puolivälissä. Myöhemmin tehdyt hankinnat katsotaan hyväksyttäväksi kustannuksiksi vain, mikäli ne ovat välttämättömiä ja mikäli sosiaali- ja terveysministeriö on etukäteen ilmoittanut hyväksyvänsä ne.

Valtionavustukseen oikeuttaviksi kustannuksiksi hyväksytään ilman eri selvitystä avustuksen työntekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön tulevat työvälineet, kuten tietokone ja matkapuhelin sekä niiden käytöstä aiheutuvat kustannukset.

Muut kustannukset

Kokous-, tarjoilu- ja edustuskulut

Kohtuullisina kokous-, tarjoilu- ja edustuskuluina hyväksytään sellaiset kustannukset, jotka ovat perusteltuja tavanomaisen vieraanvaraisuuden tai huomaavaisuuden osoittamiseksi.

Arvonlisävero

Arvonlisäverokustannuksina hyväksytään vain ne maksetut arvonlisäverot, jotka jäävät toiminnan lopullisiksi kustannuksiksi ja joista avustuksen käyttäjä ei saa palautusta.

Avustettavan toiminnan raportoinnin kustannukset

Avustuksen raportoinnista ja avustuksen käyttöä koskevasta selvityksestä aiheutuvat kustannukset ovat hyväksyttävissä kustannuksia siltä osin, kuin ne syntyvät avustuksen käyttöaikana.

Kustannukset, joita ei hyväksytä

Hyväksyttävissä kustannuksia eivät ole:

- poistot ja laskennalliset erät kuten laskennalliset vuokrat ja varaukset (pois lukien lomapalkkavaraukset). Laskennalliset kulut eivät perustu toteutuneisiin kuluihin eikä niihin liity rahavirtaa (esim. avustuksen saajan omistamasta tilasta ei voi jyvittää laskennallista vuokraa avustuksen kuluiksi).
- lainojen lyhennykset, rahoituskulut tai korot
- ei-lakisääteiset lisäeläkkeet tai tulospalkkiot
- liike- ja sijoitustoiminnan kustannukset
- oikeudenkäyntikulut tai oikeuden langettamat korvaukset sekä muut rangaistusluonteiset maksut, kuten takaisinperinnästä suoritettavat velvoitteet, sakot, viivästyskorot tai muistutusmaksut

- tilojen rakentamisesta, laajentamisesta tai perusparannuksesta aiheutuvat kustannukset
- irtisanomiskorvaukset ja maksetut palkat ilman työntekovelvoitetta (esimerkiksi irtisanomistilanteessa)
- rahana tai siihen verrattavana suorituksena annetut lahjat
- muun toiminnan kustannukset tai alijäämät
- valtionavustukseen oikeuttavina kustannuksina ei voida hyväksyä koulutuskustannuksia, jotka aiheutuvat sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 5 §:ssä tai sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 59 §:ssä tarkoitetusta hyvinvointialueen lakisääteisestä täydennyskoulutusvelvoitteesta.

Avustusta ei saa käyttää avustuksen saajan lakisääteisiin tehtäviin (esim. tartuntatautiasteuksen mukaiset tehtävät) tai tehtäviin, jotka rahoitetaan jollain muulla julkisella rahoituksella tai avustuksella. Avustusta ei saa käyttää taloudelliseen toimintaan.

Valtionavustuksella hankittu omaisuus

Valtionavustuksella hankittua omaisuutta ei saa käyttää pysyvästi muuhun kuin valtionavustuspäätöksessä määritellyn käyttötarkoitukseen. Omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta ei saa luovuttaa toiselle valtionavustuksella hankitun omaisuuden käyttöaikana. Tällä päätöksellä omaisuuden käyttäjäksi määrätään kymmenen vuotta valtionavustuksen viimeisen erän maksamisesta. Omaisuus voidaan kuitenkin luovuttaa toiselle julkisen hallinnon toimijalle, joka tuottaa avustettavaan toimintaan liittyvää palvelua, esimerkiksi uudistettaessa sosiaali- ja terveydenhuollon rakennetta.

Hankintalain mukainen kilpailuttaminen

Avustuksen käyttäjien tulee noudattaa hankintalainsäädäntöä (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, 1397/2016). Valtioon, kuntiin tai seurakuntiin kuulumaton toimija on hankintalain tarkoittama hankintayksikkö ja velvollinen kilpailuttamaan hankintansa hankintalain mukaisesti, jos se täyttää hankintalaissa määritellyt julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit tai saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta.

Pienhankinnat

Kaikki hankinnat tulee tehdä kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla. Vaikka hankinta ei kuuluisi julkisista hankinnoista annetun lain soveltamisalaan, kaikki vähäistä suuremmat hankinnat avustettavaan toimintaan (hankinnan arvo 20 000 euroa + alv tai enemmän) on toteutettava pyytämällä tarjouksia useammalta kuin yhdeltä tavarantoimittajilta. Jos hankintakokonaisuus toteutetaan erillisinä osina, kaikkien osien ennakoitu arvo on otettava huomioon hankinnan kokonaisarvoa laskettaessa.

Jos hankinta tehdään esimerkiksi sen luonteesta johtuen ilman vertailtavia tarjouksia, edellytetään perusteluita valitun toimintatavan osalta.

Tarjouspyyntöihin ja tarjouksiin liittyvät asiakirjat on säilytettävä huolellisesti osana hallinto- ja kirjantapitoaineistoa ja ne tulee toimittaa pyydettyä ministeriölle.

Jos avustuksen käyttäjä tuottaa tarvitsemansa palvelun tai tavarantoimittajan itse, hyväksyttävänä kuluina huomioidaan vain palvelun tai tavarantoimittajan todelliset tuotantokustannukset ilman katetta.

Työajanseurannan järjestäminen

Avustuksella katettavaksi esitettävien henkilöstökustannusten on perustuttava todelliseen työskenteleeseen avustetussa toiminnassa. Jos avustettuun toimintaan osallistuva työntekijä työskentelee myös avustuksen käyttäjän muussa toiminnassa, tulee tämän työajan käyttö todentaa pitämällä työtehtävien suorittamisesta seuranta.

Työajanseuranta voidaan toteuttaa eri tavoin, mutta sen tulee olla tuntiperusteista ja jatkuvaa. Työajanseurantatiedot tulee dokumentoida luotettavasti. Työajanseurantatiedot on esitettävä pyydettyä.

Jos avustettavan toiminnan työtehtäviin palkatut työntekijät työskentelevät täysimääräisesti vain tämän päätöksen mukaisessa avustetussa toiminnassa, riittää, että avustuksen saaja huolehtii vain työaikalain mukaisesta työaikakirjanpidosta. Ministeriö ei tällöin edellytä erillistä työajan käytön seuranta.

Avustettavalle toiminnalle kirjatut osuudet henkilöstökuluista tulee täsmäyttää työajan seurannan mukaisesti toteutuneisiin työtunteihin. Täsmäytys ja mahdolliset oikaisut kirjanpitoon tulee tehdä viimeistään tilinpäätösvaiheessa. Tällaiset oikaisut voivat kohdistua palkkakuluihin, palkan lakisääteisiin sivukuluihin ja vapaaehtoisin henkilöstökuluihin. Myös sairauspoissaolojen, loma-ajan palkkojen ja lomarahojen kustannukset tulee kohdistaa eri kustannuspaikoille toteutuneiden työtuntien suhteessa.

Muut ehdot

Hankkeelle tulee asettaa keskeisistä eri toimijoista koostuva monialainen ohjausryhmä.

Hankkeen tulee käyttää työskentelyssään Innokylää. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos voi ohjeistaa Innokylän käytöstä erikseen.

Avustettavassa toiminnassa tulee huomioida Palveluvalikoimaneuvoston (PALKO) suositukset huu-meriippuvuukien hoidon ja kuntoutuksen psykososiaalisten menetelmien käyttöön otosta sekä niiden ylläpito yhteistyöaluerakenteissa keskittämisasiäsetuksen (582/2017) mukaisesti.

Velvollisuus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta

Avustuksen saajan tulee toiminnassaan edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, sekä noudattaa tasa-arvolaisia (laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986) ja yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) säädettyjä työnantajavelvoitteita.

Hankeaineiston säilyttäminen

Kaikkien avustuksen käyttäjien tulee säilyttää hankkeeseen liittyvä kirjanpito sekä muu aineisto siten, että valtionavustuksen käytön valvonta on mahdollista myös avustuksen päättymisen jälkeen. Valtionavustuslain (688/2001) 29 §:n mukaan velvollisuus palauttaa valtionavustus tai sen osa raukeaa, kun kymmenen vuotta on kulunut valtionavustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta. Avustuksen saaja (hallinnoija) huolehtii siitä, että avustettavan toiminnan aineisto säilytetään kymmenen vuoden ajan avustuksen viimeisen erän maksamisen jälkeen.

Kirjanpito

Avustuksen käyttäjien on järjestettävä kirjanpitonsa kirjanpitolaissa säädetyllä tavalla ja siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta luotettavasti seurata. Esimerkiksi projektiokoodilla tai avaamalla avustukselle muusta toiminnasta erillisen kustannuspaikan tai muulla riittävän luotettavalla tavalla. Avustettavan toiminnan kirjanpidon tulee olla selkeästi kunkin avustuksen käyttäjän muusta kirjanpidosta erikseen raportoitavissa. Kirjanpidon tilit ja vientiselitteet tulee nimetä huolellisesti siten, että ne ovat riittävän informatiivisia oikeiden tietojen antamiseksi avustuksen käytöstä.

Avustuksen käyttäjien on järjestettävä tilintarkastus tilintarkastuslaissa (1141/2015) säädetyllä tavalla.

Hankeraportointi

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos ohjeistaa avustettavan toiminnan seurannasta ja raportoinnista erikseen.

Muutoksista ilmoittaminen hankkeen aikana

Avustus kohdentuu kehittämistyöhön, jossa voi ja tulee kiinnittää huomiota ajankohtaiseen tilanteeseen ja muutoksiin hankkeen toimintaympäristössä. Jos avustettavan toiminnan sisältöön tai talousarvioon on tarpeen tehdä muutoksia avustuspäätöksen jälkeen, on avustuksen saajan oltava etukäteen yhteydessä sosiaali- ja terveysministeriöön. Ministeriö arvioi annettujen tietojen pohjalta muutospäätöksen tarvetta. Valtionavustuksen maksamisen edellytyksenä on, että muutoksista huolimatta valtionavustuksen myöntämisen perusteet edelleen täyttyvät.

Avustuksen käyttöä koskeva selvitys

Avustettavan toiminnan päätyttyä avustuksen saajan on tehtävä selvitys avustetusta hankkeesta, sen etenemisestä ja toteuttamisesta, tuotoista sekä kustannuksista. Selvityksen toimittamisen jälkeen loppuosa avustuksesta maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella. Valtionavustusselvitys tehdään lomakkeelle, joka löytyy sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivuilta osoitteesta https://stm.fi/valtionavustukset_lomakkeet.

Selvitykseen liitetään:

- Selvitys avustettavan toiminnan lopullisista kustannuksista yhteensä.
- Lopullinen pääkirjan ote ja tuloslaskelma koskien avustettavan toiminnan koko toteutusaikaa sekä henkilöstökuluseelvitys ja pääkirjan avain selventämään avustuksen käytön eri kulueriä koko avustettavan toiminnan toteutusajalta.
- Yli 300 000 euroa avustusta käyttäneiden hankkeiden osalta lisäksi auktorisoidun tilintarkastajan lausunto siitä, että avustus on käytetty päätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Avustuksen saaja valitsee tilintarkastajan, joka laatii lausunnon.

Lisäksi selvitykseen laaditaan tiivis raportti hankkeen toteutumisesta. Sen tulee sisältää kuvaus hankkeen toiminnan edistymisestä, keskeisistä tuloksista sekä havaituista hyvistä toimintakäytännöistä.

Selvitys on annettava mahdollisimman pian avustettavan toiminnan päättymisen jälkeen ja viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankkeen päättymisestä. Selvitys valtionavustuksen käytöstä toimitetaan sosiaali- ja terveysministeriöön osoitteella kirjaamo.stm@gov.fi.

Valtionapuviranomaisen valvontaoikeus

Avustuksen saajan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot sekä osallistuttava kutsuttaessa valtionapuviranomaisen järjestämiin avustuksen toteuttamista, seurantaa ja arviointia koskeviin tilaisuuksiin. Avustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä valtionapuviranomaiselle valtionavustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta valtionavustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä tai ministeriön valtuuttamalla tarkastajalla on oikeus suorittaa valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia tämän päätöksen mukaiseen toimintaan sekä toiminnan talouteen kohdistuvia tarkastuksia. Tarkastusta suorittavalla on oikeus saada veloituksetta haltuunsa tarkastuksen edellyttämät tiedot ja asiakirjat. Avustuksen käyttäjät ovat velvollisia avustamaan tarkastuksen toteuttamisessa. Valtiontalouden tarkastusvirastolla on myös tarkastusoikeus.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos voi avustaa sosiaali- ja terveysministeriötä avustettavan toiminnan valvonnassa ja tarkastuksessa, jos sosiaali- ja terveysministeriö niin määrää.

Maksatuksen keskeytys ja valtionavustuksen takaisinperintä

Jos avustusta on käytetty muuhun kuin avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen tai avustuspäätökseen otettuja ehtoja ja rajoituksia ei ole noudatettu, voi ministeriö päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun avustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi.

Ministeriöllä on velvollisuus avustuksen takaisinperintään, jos avustusta on käytetty olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty tai jos avustuksen saaja on antanut ministeriölle väärän tai harhaanjohtavan tiedon sellaisesta seikasta, joka on olennaisesti vaikuttanut avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, tai salannut sellaisen seikan.

Velvollisuus takaisinperintään syntyy myös, jos avustuksen saaja on olennaisesti rikkonut avustuksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai avustuspäätöksen ehtoja.

Ennen takaisinperintään ryhtymistä, tai sen aikana, on ministeriöllä oikeus asettaa avustus maksukielloon, jos on perusteltu aihe epäillä, että sitä ei ole käytetty avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Maksukiello voidaan asettaa myös, jos on perusteltu aihe epäillä, että avustuksen saaja ei ole antanut avustuksen maksamista tai valvomista varten oikeita tai riittäviä tietoja.

Avustuksen saajan on maksettava takaisin perittäväälle määrälle avustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Jos takaisin perittävä määrä ei makseta viimeistään ministeriön asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettuna korkokannan mukaan.

Yhteyshenkilöt ja lisätietojen antaja

Sosiaali- ja terveysministeriössä yhteyshenkilöinä toimivat suunnittelija Alisa Junkala, puh. 029 516 321 (valtionavustuksiin liittyvät kysymykset) sekä sosiaalineuvos Elina Kotovirta, puh. 029 516 3713 (sisällölliset kysymykset). Sähköpostit etunimi.sukunimi(at)gov.fi.

Avustuksen saajan yhteyshenkilönä toimii hankepäällikkö Ulla Tiainen, puh. 013 330 4202, ulla.-tiainen(at)siunsofe.fi.

Maksatukseen liittyvissä kysymyksissä sosiaali- ja terveysministeriöön voi ottaa yhteyttä sähköpostitse valtiovavustukset.stm(at)gov.fi.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtiovavustuslaki (688/2001)

Valtiov talousarvio vuodelle 2026 (HE 99/2025 vp) ja siinä asetettu määräraha

Hallintolaki (434/2003)

Muutoksenhaku

Sosiaali- ja terveysministeriön päätökseen saa valtiovavustuslain 34 §:n mukaan vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimusosoitus on tämän päätöksen liitteenä. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Sosiaaliturvaministeri

Sanni Grahn-Laasonen

Sosiaalineuvos

Elina Kotovirta

Liitteet	Oikaisuvaatimusosoitus
Jakelu	Hakija
Tiedoksi	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos STM YPA valtiovavustukset STM APO/OHO/TUTO/YTO Talousasiat

VN/37777/2025-STM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: